

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovi člana 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2010. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA – OPĆI IZBORI 2010. GODINE **STRANKE DEMOKRATSKE AKCIJE**

Broj: 03-07-6-316/11
Sarajevo, 17.05.2012. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE.....	3
1.UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE.....	5
Predmet revizije.....	5
Cilj revizije.....	5
Obim revizije.....	5
4.PREDHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	6
5.1. NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE.....	14

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u oktobru 2010. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovi revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i članom 15.10 Izbornog zakona BiH.

Revizija je na osnovi uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Stranka demokratske akcije u izvještajnom periodu nije postupila u skladu sa odredbama člana 3. stav (1) i stav (2)., člana 4. stav (2)., člana 5., člana 6., člana 8. stav (1) i stav (2) i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Stranka demokratske akcije u 2010. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije za 2010. godinu i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2010. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka demokratske akcije ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 5.430.286,58 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prih. %
1	Članarina	58.724,69	1,08 %
2	Prilozi fizičkih lica	631.985,07	11,64 %
3	Prilozi pravnih lica	244.130,00	4,50 %
4	Prihodi od imovine	25.700,00	0,47 %
5	Prihodi od pr. lica	0,00	0,00 %
6	Prihodi od poklona	5.566,95	0,10 %
7	Prihodi iz budžeta	4.335.480,73	79,84 %
	Ostali prihodi	128.699,14	2,37 %
	Ukupni prihodi:	5.430.286,58	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu 5.457.294,41 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Stranka demokratske akcije. Skraćeni naziv stranke je SDA.

Rješenjem Višeg suda u Sarajevu broj R-I-7/90 od 13.06.1990. godine, Stranka demokratske akcije je upisana u registar udruženja.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Titova 9A.

Za zastupanje stranke ovlašten je Sulejman Tihčić, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2010. godinu je Amir Zukić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu, organizacionu strukturu Stranke demokratske akcije čine:

- Centrala SDA,
- 9 kantonalnih odbora,
- 6 regionalnih odbora,
- SDA Brčko Distrikt BiH,
- SDA Gradski odbor Mostar, i

- 115 općinskih odbora.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Stranke demokratske akcije za 2010. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u oktobru 2010. godine, i to sljedećih organizacionih djelova:

- Centrala SDA Sarajevo,
- Općinski odbor SDA Zenica,
- Općinski odbor SDA Travnik i
- Općinski odbor SDA Tuzla.

Cilj revizije je prikupiti dovoljno relevantnih dokaza kako bi se moglo izraziti mišljenje o tome da li je Stranka demokratske akcije u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Obim revizije finansijskog izvještaja Stranke demokratske akcije obuhvata kontrolu i provedbu analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode iz budžeta, ostale prihode i troškove predizborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je obavila reviziju i pregled finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije za period od 2004. do 2009. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama.

Nakon izvršenog pregleda za 2009. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske akcije sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama da stranka treba postupati u skladu sa odredbama člana 3. stav (1) i stav (2), člana 6., člana 8. stav (1) i stav (2) i člana 11. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Nerealizirane preporuke:

Na osnovi uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2010. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije ispoštovala preporuke date u Izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2009. godinu, odnosno da je i u 2010. godini postupala suprotno odredbama člana 3. stav (1) i stav (2), člana 6., člana 8. stav (1) i stav (2) i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Na osnovi obavljene revizije utvrđeno je da je stranka postupala suprotno odredbama člana 3. stav (1)¹ i stav (2)² Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Kantonalni odbor SDA Zeničko–dobojskog kantona Zenica je kao ostali prihod iskazao iznos od 5.000,00 KM, a za koji je utvrđeno da je ostvaren od imovine koja nije vlasništvu stranke.

Pregledom dokumentacije političke stranke utvrđeno je da je stranka u 2009. godini primila sredstva u iznosu od 5.000,00 KM na ime izdavanja poslovnih prostorija u Hotelu „Balkan“ Zenica pravnim licima, a koja je zbog zabrane izdavanja iskazala na kontu razgraničenih prihoda³. Naime, Općina Zenica je 04.08.1997. godine ustupila Kantonalnom odboru SDA Zeničko–dobojskog kantona pravo korištenja objekta Hotela „Balkan“ na neodređeno vrijeme. Na osnovi ugovora Stranka demokratske akcije izvršila je renoviranje ovoga objekta. Stranka demokratske akcije je, dana 22.08.2007. godine, podnijela zahtjev Općinskom sudu Zenica za uknjižavanje navedene nekretnine u vlasništvo stranke, što ni do dana obavljanja revizije finansijskih izvještaja nije završeno.⁴

Revizijom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu, utvrđeno je da KO SDA Zeničko–dobojskog kantona sredstva od izdavanja poslovnih prostorija koja su bila iskazana na kontu razgraničenih prihoda nije vratio pravnim licima, već je u 2010. godini sa konta razgraničenih prihoda prenio na konto ostalih prihoda.

Imajući u vidu navedeno, utvrđeno je da je stranka ostvarila prihode od izdavanja imovine koja nije u njenom vlasništvu u iznosu od 5.000,00 KM, čime su prekršene odredbe člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka

- (2) Tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja u periodu od 2006. do 2010. godine, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije osnivač i vlasnik „Nezavisne radio televizije Travnik“ d.o.o., sa sjedištem u Travniku.

Tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja, Stranka demokratske akcije je Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavila obavijest u kojoj je navedeno da je dana 28.10.2010. godine dato ovlaštenje predsjedniku OO SDA Travnik da pokrene stečajni postupak NRTV Travnik, te da je NRTV Travnik prestala sa radom prije više od godinu dana. Međutim, Službi za reviziju nije dostavljena dokumentacija iz koje se može utvrditi da je tokom 2010. godine došlo do promjene vlasničke strukture u ovom pravnom licu, odnosno dokazi da Stranka demokratske akcije nije vlasnik „Nezavisne radio televizije Travnik“ d.o.o. Travnik.

Revizijom nije utvrđeno da je Stranka demokratske akcije ostvarila prihod od dobiti ovog pravnog lica.

Uzimajući u obzir da je odredbama člana 3. stav (1) i (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka propisano da politička stranka može sredstva za svoj rad osigurati i sredstvima iz

¹Politička stranka može osigurati sredstva iz: a) članarina; b) priloga pravnih i fizičkih lica; c) prihoda od imovine u vlasništvu stranke; d) budžeta BiH za finansiranje parlamentarnih grupa u skladu s članom 10. Zakona o finansiranju političkih stranaka, kao i iz entitetskih budžeta i svih njihovih nižih organizacionih jedinica u skladu s entitetskim zakonima; e) dobiti od prihoda preduzeća u vlasništvu političke stranke.

²Preduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačku djelatnost.

³KO SDA ZE-DO je tokom 2009. godine primila sredstva od izdavanja prostorija u iznosu od 5.000,00 KM. Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2009. godinu je utvrđeno da ja stranka sredstva u iznosu od 5.000,00 KM, a na osnovi Odluke Nadzornog odbora stranke o zabrani izdavanja prostorija do okončanja postupka uknjižbe, evidentirala na kontu razgraničenih prihoda. Tokom 2010. godine stranka je ista sredstva u 2010. godini evidentirala na kontu 41801-Naknadno utvrđeni prihodi.

⁴Tokom obavljanja revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu Stranka demokratske akcije je Službi za reviziju dostavila dokumentaciju iz koje je utvrđeno da postupak uknjižbe nekretnine Hotel „Balkan“ nije završen.

dobiti firmi koje su u vlasništvu političke stranke i da se firma u vlasništvu političke stranke može baviti djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću, mišljenja smo da Stranka demokratske akcije i dalje postupa suprotno odredbama člana 3. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Na osnovi obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije prekršila odredbe člana 5. Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁵

Stranka demokratske akcije postupila je suprotno odredbama člana 5. Zakona o finansiranju političkih stranaka jer je primila priloge dva fizička lica čiji iznosi premašuju osam (8) prosječnih neto plata u 2010. godini za ukupno 760,00 KM.

Naime, jedno fizičko lice je dalo Stranci demokratske akcije priloge u ukupnom iznosu od 6.550,00 KM, od čega je 6.000,00 KM primila Centrala SDA, a KO SDA Sarajevo 550,00 KM. Imajući u vidu visinu dozvoljenog limita na priloge fizičkih lica, utvrđeno je da je ovo fizičko lice dalo prilog koji je za 166,00 KM veći u odnosu na zakonom dozvoljeni limit na visinu priloga.

Služba za reviziju je utvrdila da je drugo fizičko lice dalo prilog stranci u ukupnom iznosu od 6.977,80 KM⁶, što je za 594,00 KM više u odnosu na zakonom dozvoljeni limit na visinu priloga.

c) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe člana 6.⁷ i člana 4. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovi dostupnih informacija iz javnih medija (štampani i elektronski mediji), utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije na pet predizbornih skupova u okviru izborne kampanje za Opće izbore 2010. godine, koristila usluge estradnih umjetnika bez naknade. Na jednom od predizbornih skupova koji je održan 01.10.2010. godine nastupila su četiri estradna umjetnika bez naknade⁸. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka nije prijavila donacije koje je ostvarila na način što nije platila pomenute usluge, čime je prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁹ Također, stranka ne posjeduje račune niti drugu dokumentaciju o vrijednosti tih nenovčanih donacija, čime su prekršene i odredbe člana 4. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.¹⁰

⁵Ukupan iznos jednokratnog priloga fizičkih lica u jednoj kalendarskoj godini ne smije premašiti osam prosječnih neto plata, prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku BiH i ne smije se dodijeljivati više od jednom godišnje. Maksimalni iznos priloga fizičkih lica u 2010. godini može iznositi 6384,00 KM.

⁶Lice je dalo prilog Centrali SDA u iznosu od 4.277,80 KM, KO USK 2.000,00 KM i OO SDA Sanski Most 700,00 KM.

⁷Član 6. stav (1): politička stranka dužna je voditi evidenciju o svojim priložima fizičkih i pravnih lica, te izdati potvrdu fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila prilog; stav (2): ako ukupni iznos priloga jednog lica iz stava 1. člana 4. ovoga zakona premašuje 100,00 KM, ta uplata mora se unijeti u finansijski izvještaj u skladu sa članom 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka

⁸Prvog oktobra 2010. godine u dvorani „Zetra“ Sarajevo na predizbornom skupu stranke SDA nastupali su: Hari Varešanović, Amira Medunjanin, Eldin Huseinbegović i Kenan Mačković.

⁹Vrijednost besplatno pruženih usluga trebalo je procijeniti po tržišnoj – fer vrijednosti i iskazati kako u poslovnim knjigama tako i u godišnjem finansijskom izvještaju.

¹⁰Pravno ili fizičko lice koje političkoj stranci pruži uslugu ili proda proizvod mora joj ispostaviti račun, bez obzira na to ko snosi plaćanje usluge ili proizvoda, odnosno, bez obzira na to da li je usluga pružena ili proizvod dan bez naplate.

d) **Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.**¹¹

(1) Na osnovi pregleda i kontrole dodatne dokumentacije, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije, odnosno da su pojedini odbori Stranke demokratske akcije koristili bez naknade ili po povoljnijim uvjetima prostorije općina, što je suprotno odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Općinski odbor SDA Centar Sarajevo je na osnovi Ugovora o zakupu poslovnih prostorija, sa Općinom Centar Sarajevo, koristio poslovni prostor površine 105 m², po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 1,00 KM po m². Prema Odluci o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo, broj: 01-49-1690/09 od 23.06.2009. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 20/09), najniža cijena zakupnine u I zoni iznosi 20,00 KM po m². Korištenjem poslovnog prostora u 2010. godini po cijeni koja je ispod cijene utvrđene navedenom odlukom, Stranka demokratske akcije je primila prilog Općine Centar u iznosu od 23.940,00 KM.

- Općinski odbor Stranke demokratske akcije Ilidža je u periodu od 01.01. do 31.12.2010. godine, koristio bez naknade prostorije Općine Ilidža, površine 63 m².

Dana 07.10.2009. godine, OO SDA Ilidža je sa Općinom Ilidža sklopio Ugovor o zakupu poslovnog prostora, broj: 05-23-818/2-08. Ugovorom je definirano da će OO SDA Ilidža, počevši od 01.10.2009. godine pa do 30.09.2012. godine, koristiti poslovni prostor površine 63,00 m², po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 2,00 KM po m², odnosno 10% od početne cijene zakupa po m² koja iznosi 20,00 KM za ekstra zonu u kojoj se nalazi navedeni poslovni prostor. Korištenjem poslovnog prostora po cijeni koja je ispod početne, Stranka demokratske akcije je primila prilog Općine Ilidža u iznosu od 13.608,00 KM.

- OO SDA Novo Sarajevo prema podacima iz akta Općine Novo Sarajevo, broj: 01-02-216/11 od 07.04.2011. godine, koristio je bez naknade prostorije Općine Novo Sarajevo površine 81,40 m². Prema odluci o dodjeli na korištenje poslovnih prostora o visini i načinu plaćanja zakupnine za poslovne prostore nad kojima pravo raspolaganja ima Općina Novo Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 29/07) najniža visina zakupnine po m² za prvu poslovnu zonu iznosi 12,00 KM. Neplaćanjem zakupnine za vrijeme korištenja poslovnog prostora SDA je primila zabranjeni prilog od Općine Novo Sarajevo u iznosu od 11.721,60 KM.

- Prema podacima koje je dostavila Općina Ilijaš, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije bez naknade koristila prostorije, površine 37,96 m², nad kojima pravo raspolaganja ima Općina Ilijaš. Vrijednost zabranjenog priloga u 2010. godini je iznosila 3.644,16 KM.

- Na osnovi Odluke o postupku davanja u zakup poslovnih prostorija od 27.11.2007. godine, Stranka demokratske akcije je koristila bez naknade prostorije u vlasništvu Općine Živinice, površine 34 m². Korištenjem bez naknade ovih prostorija, SDA je primila zabranjeni prilog u iznosu od 1.224,00 KM.

- Na osnovi Odluke o davanju na privremeno korištenje poslovnog prostora od 20.05.2010. godine, Općinski odbor Stranke demokratske akcije Jajce koristio je bez naknade prostorije u vlasništvu Općine Jajce, površine 84,48 m². Korištenjem bez naknade ovih prostorija, SDA je primila zabranjeni prilog u iznosu od 1.013,76 KM¹².

¹¹ Državni, entitetski i kantonalni organi, organi Brčko Distrikta BiH, organi općinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javne firme, humanitarne organizacije, anonimni donatori, vjerske zajednice, kao i pravna lica u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu finansirati političke stranke.

¹² Cijena zakupa prema Odluci o davanju na privremeno korištenje poslovnog prostora u vlasništvu Općine Jajce Općinskog vijeća broj: 01-02-4395/10 od 20.05.2010. godine ("Službene novine Općine Jajce" broj 4/10) iznosi 1,00 KM/m².

- OO SDA Fojnica je na osnovi Odluke o dodijeli na korištenje poslovnih prostorija bez naknade¹³ koristio poslovne prostorije u vlasništvu Općine Fojnica, površine 26,78 m². Obzirom da je Odlukom o visini zakupnine za poslovne prostore Općine Fojnica, broj: 01-05-490/02 od 28.10.2002. godine, utvrđeno da mjesečna cijena zakupa iznosi 3,00 KM/m², OO SDA Fojnica je primio prilog u iznosu od 964,08 KM.

Osim navedenog, Služba za reviziju je utvrdila i sljedeće:

- Općinski odbor SDA Donji Vakuf koristi bez naknade prostorije u vlasništvu Općine Donji Vakuf, površine 90 m².¹⁴
 - Općinski odbor SDA Srebrenica je na osnovi odluke Načelnika Općine Srebrenica od 03.10.2005. godine, koristio bez naknade prostorije u zgradi stare Policijske stanice u Srebrenici.
 - Na osnovi Odluke Općinskog načelnika, OO SDA Jablanica koristi prostorije u zgradi SP-32 površine 24 m², bez naknade.¹⁵
 - Općinski odbori Stranke demokratske akcije Stari Grad, Breza i Srebrenik bez naknade koriste prostorije kojim raspolažu općine Stari Grad, Breza i Srebrenik.
- (2) Asocijacija mladih SDA Doboj Jug primila je prilog Općine Doboj Jug u iznosu od 120,00 KM, što je suprotno odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Revizijom je utvrđeno da su sredstva isplaćena putem blagajne dana 20.08.2010. godine, a na ime sufinansiranja troškova organiziranja Javne tribine na temu: "Post sa medicinskog aspekta". Stranka ovaj prilog nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.
- (3) OO SDA Cazin je iskazao ostali prihod od otpisa obaveza prema JU „Dom kulture“ Cazin u iznosu od 488,98 KM. Stranka se prilikom otpisa pozvala na odredbe Zakona o obligacionim odnosima, odnosno na opšti rok zastare potraživanja. Revizijom je utvrđeno da je JU „Dom kulture“ Cazin u 2010. godini izvršio otpis potraživanja od Stranke demokratske akcije u iznosu od 1.354,52 KM, od čega su 1.209,98 KM obaveze po početnom stanju na dan 01.01.2006. godine, a 144,54 KM obaveze po računu iz 2009. godine. Iz svega navedenog, utvrđeno je da je stranka primila prilog JU "Dom kulture" Cazin u iznosu od 1.354,52 KM.

e) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe člana 8. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.¹⁶

Na osnovi obavljene revizije, utvrđeno je da je stranka primila priloge koji su zabranjeni odredbom člana 8. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka u ukupnom iznosu od 56.600,00 KM.

- Stranka demokratske akcije je tokom 2010. godine primila priloge pravnog lica "Unigradnja" d.d. Sarajevo u ukupnom iznosu od 11.500,00 KM¹⁷. Ovo pravno lice je tokom 2010. godine imalo sklopljene ugovore sa Općinom Novo Sarajevo.

¹³Odluka o dodijeli na korištenje poslovnih prostorija OV Fojnica broj: 01-05-658-2/02 od 31.12.2002. godine.

¹⁴Akt Općine Donji Vakuf broj: 02-05-00770/11 od 04.04.2011. godine

¹⁵Odluka Općine Jablanica broj: 01/1-023-421/98 od 05.05.1998. godine

¹⁶Privatne firme koje obavljaju javne usluge na osnovi ugovora sa vladom ne mogu finansijski pomagati političke stranke.

¹⁷Centrala SDA je primila prilog u iznosu od 7.500,00 KM, OO SDA Foča-Ustikolina iznos od 2.000,00 KM, i OO SDA Foča prilog u iznosu od 2.000,00 KM.

- Centrala Stranka demokratske akcije je, dana 17.08.2010. godine, primila prilog pravnog lica "Deling" d.o.o. Tuzla u iznosu od 500,00 KM. Ovo pravno lice je u 2010. godini imalo sklopljene ugovore sa Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo.

Dana 27.08.2010. godine Centrala SDA je primila prilog pravnog lica "ALMY" d.o.o. Zenica u iznosu od 2.000,00 KM, koje je u 2010. godini imalo sklopljen ugovor sa Ministarstvom za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona.

Isti odbor je primio i prilog pravnog lica "EURO-ASFALT" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 11.800,00 KM, koje je u 2010. godini, imalo sklopljene ugovore sa Općinom Novo Sarajevo i Općinom Novi grad Sarajevo.

Također je utvrđeno da je Centrala SDA primila prilog pravnog lica "BABIĆ-BISSTOURS" d.o.o. Zenica u iznosu od 2.000,00 KM. "BABIĆ-BISSTOURS" d.o.o. Zenica je tokom 2010. godini imalo sklopljen ugovor sa Sudskom policijom Federacije Bosne i Hercegovine.

- OO SDA Gračanica je dana 20.08.2010. godine primio prilog pravnog lica "Klaus Lehmann GmbH" d.o.o. Gračanica u iznosu od 1.000,00 KM. Ovo pravno lice je imalo sklopljene ugovore sa Općinom Lukavac i Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo.
- Dana 01.10.2010. godine, OO SDA Tuzla primio je prilog pravnog lica "Junuzović-Kopex" d.o.o. Lukavac u iznosu od 1.000,00 KM. Revizijom je utvrđeno da je ovo pravno lice imalo sklopljene ugovore sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona.
- Općinski odbor Stranke demokratske akcije Banovići primio je prilog pravnog lica "Harmeli" d.o.o. Banovići u iznosu od 500,00 KM, koje je tokom 2010. godine, imalo sklopljen ugovor sa Vladom Srednjobosanskog kantona.
- Stranka demokratske akcije, odnosno OO Živinice primio je prilog pravnog lica "SE-Sarajka" d.o.o. Živinice u iznosu od 400,00 KM. Ovo pravno lice je tokom 2010. godine imalo sklopljene ugovore sa Općinom Tuzla.
- U izvještajnom periodu, Općinski odbor SDA Kakanj je primio dva priloga pravnog lica "Zaimović" d.o.o. Kakanj u ukupnom iznosu od 1.000,00 KM. Ovo pravno lice je tokom 2010. godine, imalo sklopljene ugovore sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.
Isti odbor primio je i prilog pravnog lica "SAB-TRADE" d.o.o. Kakanj u iznosu od 500,00 KM. "SAB-TRADE" d.o.o. Kakanj je tokom 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Općinom Kakanj.
- Tokom 2010. godine, Općinski odbor SDA Zenica je primio dva priloga od pravnog lica "Brkić Petrol" d.o.o. Zenica, koje je tokom 2010. godine imalo sklopljen ugovore sa Općinom Zenica i Ministarstvom unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona, u ukupnom iznosu od 4.000,00 KM.
- Dana 15.06.2010. i 22.04.2010. godine, "HIFA" d.o.o. Tešanj donirala je sredstva OO SDA Tešanj u iznosu od 600,00 KM. Revizijom je utvrđeno da je ovo pravno lice tokom 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Federalnim ministarstvom unutrašnjih poslova, Federalna uprava policije Sarajevo.

Takođe, OO SDA Tešanj je primio prilog pravnog lica "HIFA-BENTZ" d.o.o. Tešanj u iznosu od 1.000,00 KM, koje je imalo sklopljen ugovor sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.

Općinski odbor SDA Tešanj primio je i prilog pravnog lica "AB Trans" d.o.o. Tešanj u iznosu od 1.000,00 KM. "AB Trans" d.o.o. Tešanj je u 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Općinom Tešanj.

- Dana 01.10.2010. godine, OO SDA Bugojno je primio prilog pravnog lica "HIFA-PETROL" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 1.000,00 KM. Ovo pravno lice je imalo sklopljen ugovor sa Federalnom upravom civilne zaštite.
- Kantonalni odbor SDA Sarajevo primio je prilog pravnog lica "ZISS" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 500,00 KM. Ovo pravno lice je tokom 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo.
Ovaj odbor je primio i prilog pravnog lica "DEFTER-KOMERC" d.o.o. koje je imalo sklopljen ugovor sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo i Agencijom za privatizaciju Federacije Bosne i Hercegovine, u iznosu od 1.500,00 KM.
- Općinski odbor SDA Novo Sarajevo primio je prilog pravnog lica "AC QUATTRO" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 500,00 KM. Ovo pravno lice je tokom 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Poreznom upravom Federacije BiH.
Isti odbor primio je i prilog pravnog lica "VINOJUG" d.o.o. Sarajevo koje je imalo sklopljen ugovor sa Službom za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, u iznosu od 5.000,00 KM.
- Kantonalni odbor SDA BPK Goražde je dana 04.02.2010. godine primio prilog pravnog lica "HDI" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 300,00 KM. Ovo pravno lice je tokom 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Općinom Goražde.
- Gradski odbor SDA Mostar je dana 16.09.2010. godine primio prilog pravnog lica "Preduzeće za puteve" d.d. Mostar u iznosu od 1.000,00 KM. Ovo pravno lice je tokom 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Gradom Mostar.
Ovaj odbor primio je i prilog pravnog lica "Amitea" d.o.o. Mostar u iznosu od 1.000,00 KM, koje je, takođe, imalo sklopljen ugovor sa Gradom Mostar.
- SDA Brčko Distrikt primio je prilog pravnih lica "RUS" d.o.o. Mostar u iznosu od 5.000,00 KM i "DUGA" d.o.o. Brčko u iznosu od 2.000,00 KM. Ova pravna lica su tokom 2010. godine imala sklopljene ugovore sa Vladom Brčko Distrikta BiH.

f) Stranka je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovi obavljene revizije utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala sve prihode i rashode, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da nisu svi troškovi knjiženi u momentu nastanka obaveze, odnosno da su troškovi i obaveze iz 2008. godine knjiženi u 2010. godini. Također je utvrđeno da stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupa za poslovne prostorije koje koriste njeni organizacioni odbori na osnovi ugovora o zakupu.

Isto tako je utvrđeno da Stranka demokratske akcije nije vršila pravilan popis obaveza, odnosno nije vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima, što je za rezultat imalo pogrešno iskazane

obaveze. Služba za reviziju je utvrdila i da je stranka po obračunu za 2010. godinu izvršila otpis obaveza u svojim poslovnim knjigama prema dobavljačima, čime je uvećala prihode stranke. Također je utvrđeno da je stranka usljed nepravilnih knjiženja obaveze iz ranijih godina u 2010. godini fiktivno uvećala i obaveze prema dobavljačima i troškove.¹⁸

Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala sva primljena budžetska sredstva.

Služba za reviziju je, takođe, utvrdila da Stranka demokratske akcije nije popunila finansijski izvještaj u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) OO SDA Zenica je sredstva u iznosu od 175,00 KM koje je uplatila TR "Optika" vl. Dženana Dolovac iskazao kao prihode od članarine. Stranka je ova sredstva trebala iskazati kao priloge pravnih lica, čime je prekršila odredbe člana 13. i člana 15. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
- (3) Stranka demokratske akcije nije u obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) iskazala sve prihode koje tokom 2010. godine primila iz budžeta, odnosno nije obrazac 3-f popunila u skladu sa članom 19. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Uvidom u obrazac 3-f utvrđeno je da je OO SDA Busovača sredstva iz budžeta Općine Busovača iskazao manjim za iznos od 66,00 KM. Sredstva su prema dopisu Općine Busovača, broj: 04-14-2800/1/11 od 22.07.2011. godine, isplaćena putem blagajne, na osnovi računa br. 18/10 za snimanje i izradu fotografija, a u svrhu promocije stranke.

Također je utvrđeno da stranka nije iskazala sredstva iz budžeta Općine Čajniče u iznosu od 353,09 KM. Revizijom je utvrđeno da su sredstva iz bužeta Općine Čajniče, na osnovi saglasnosti Regionalnog odbora SDA, isplaćena fizičkom licu, a na ime prevoza učenika.

Pomenute prihode iz budžeta u iznosu od 419,09 KM nije iskazala u poslovnim knjigama.

- (4) Revizijom je utvrđeno da SDA nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala ostale prihode, čime je prekršila odredbe člana 13. stav (4) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
 - Služba za reviziju je utvrdila da je OO SDA Tuzla iskazala prihode na osnovi otpisa doprinosa iz plata i poreza i doprinosa na plate i dodatna primanja iz ranijih godina, odnosno po početnom stanju 01.01.2006. godine u ukupnom iznosu od 37.915,31 KM, u okviru koga su obaveze na osnovi poreza na primanja iznosile 26.757,71 KM
 - Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je stranka obaveze na osnovi poreza na primanja u iznosu od 26.757,71 KM otpisala pozivajući se na odredbe Zakona o obligacionim odnosima. Stranka nije izvršila usaglašavanje obaveza na osnovi poreza na primanja sa Poreznom upravom Federacije BiH.

¹⁸Služba za reviziju je utvrdila da je stranka 2009. godine izvršila otpis obaveza prema dobavljaču JP RTV Tuzlanskog kantona, i to knjiženjem u korist prihoda 1.475,00 KM, i storno obaveze prema dobavljaču u iznosu -1.475,00 KM. Stranka nije imala obaveze prema dobavljaču, jer su iste izmirene 2008. godine. Nakon što je utvrdila da su joj obaveze prema ovom pravnom licu iskazane, ali kao -1.475,00 KM, stranka je po završnom računu za 2010. godinu knjižila obavezu prema dobavljaču u istom iznosu, odnosno uvećala rashode.

- Stranka je izvršila usaglašavanje obaveza za penzijsko i invalidsko osiguranje i na osnovi Zapisnika Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje broj: FZ-TZ-3-38-01/10 od 20.01.2010. godine utvrdila da su obaveze SDA 7.124,80 KM.
- Stranka tokom revizije nije predočila dokumentaciju iz koje bi se moglo utvrditi iznos obaveza prema fondovima penzionog i zdravstvenog osiguranja i nadležnoj agenciji za zapošljavanje.
- Iz svega navedenoga, utvrđeno je da su ostali prihodi nerealno iskazani, odnosno da stranka ima obaveze na osnovi poreza i doprinosa na primanja.
- Isto tako, OO SDA Cazin je izvršio otpis obaveza prema JKP "Vodovod" Cazin u iznosu od 3.855,84 KM, i iskazala prihode. Prema kartici koju je JKP "Vodovod" Cazin dostavio, OO SDA Cazin na dan 31.12.2010. godine ima obaveze u iznosu od 3.855,84 KM. Stranka nije izvršila usaglašavanje obaveza prije nego što je izvršila otpis obaveza.

(5) Na osnovi obavljene revizije i uvida u ugovore o zakupu poslovnih prostorija utvrđeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju na obrascu 4-1 nije iskazala sve troškove zakupa za poslovne prostorije, i to:

- Prema Ugovoru o zakupu, zakupnina poslovnih prostorija koje je koristio OO SDA Velika Kladuša za 2010. godinu je iznosila 2.400,00 KM. Uvidom u obrazac 4-1 utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije iskazala troškove zakupa u navedenom iznosu.
- Također je utvrđeno da je zakupnina za 2010. godinu za poslovne prostorije koje je koristio OO SDA Lukavac prema Ugovoru o zakupu iznosila 4.080,00 KM, dok stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupnine.
- Prema Ugovoru o zakupu OO SDA Bužim je imao troškove na osnovi zakupnine u 2010. godinu u iznosu od 3.024,00 KM. Uvidom u obrazac 4-1 utvrđeno je da je stranka iskazala troškove zakupa u iznosu od 2.268,00 KM, odnosno manje za 756,00 KM.
- Uvidom u obrazac 4-1 utvrđeno je da je OO SDA Olovo iskazao troškove zakupnine u iznosu od 1.600,00 KM. Obzirom da zakupnina za 2010. godinu prema ugovoru o zakupu, iznosila je 3.600,00 KM, utvrđeno je da su troškovi zakupnine iskazani manje za 2.000,00 KM.

(6) Revizijom je utvrđeno da je stranka iskazala troškove kampanje za Opće izbore 2010. godine u obrascu 4-2 u većem iznosu za 14.040,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 22. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Kontrolom računa troškova reklame i propagande za Centralu SDA utvrđeno je da je stranka račune za reklamu i propagandu koji su nastali tokom Lokalnih izbora 2008. godine¹⁹ u ukupnom iznosu od 14.040,00 KM evidentirala u poslovnim knjigama u 2010. godinu. Stranka je ove troškove trebala iskazati u obrascu 4-1 godišnjeg finansijskog izvještaja.

¹⁹Rojal Hibl Sarajevo, Rn-otpremnicarica br. 1-8/08 sa valutom od 10.09.2008. godine u iznosu od 14.040,00 KM. Račun je plaćen dana 02.08.2010. godine (izvod br. 126 PBS).

(7) Služba za reviziju je utvrdila da Stranka demokratske akcije nije u obrascu 5. (pozajmice, krediti i dugovi) iskazala sve obaveze na dan 31.12.2010. godine, čime su prekršene odredbe člana 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

- Na osnovi podataka Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH, utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije iskazala obaveze na osnovi zakupnine za poslovne prostorije koje koristi Centrala SDA u Sarajevu u iznosu od 52.480,00 KM.
Prema podacima Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH Stranka demokratske akcije ima ukupne obaveze na osnovi zakupnine u iznosu od 75.880,00 KM, i to: 21.600,00 KM je obaveza na osnovi zakupnine za 2010. godinu, 37.880,00 KM je obaveza iz 2009. godine, a 16.400,00 KM obaveza iz 2008. godine. Stranka demokratske akcije je u svojim poslovnim knjigama na dan 31.12.2010. godine iskazala obaveze u iznosu od 23.400,00 KM, što je stranka i navela u obrascu 5.
- OO SDA Tuzla nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema ZD Rudnici "Kreka" Tuzla u iznosu od 2.850,00 KM. Na osnovi konfirmacije ZD Rudnici "Kreka" Tuzla utvrđeno je da obaveze SDA iznose 2.850,00 KM, dok stranka u svojim poslovnim knjigama nije iskazala obaveze na dan 31.12.2010. godine.

Troškovi izborne kampanje

Stranka demokratske akcije je postupila u skladu sa odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno u svrhu izborne kampanje je potrošila 1.059.726,83 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM²⁰ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Stranka demokratske akcije je mogla potrošiti 3.164.004,90 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Stranci demokratske akcije da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovi uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da postupa u skladu sa odredbama člana 3. stav (1) i stav (2), člana 4. stav (2), člana 5., člana 6., člana 8. stav (1) i stav (2) i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i to:*
 - *da ne ostvaruje prihode od imovine koja nije u vlasništvu stranke,*
 - *da postupa u skladu sa odredbama člana 3. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno da se oslobodi vlasništva nad pravnim licem čija djelatnost nije vezana za izdavaštvo ili kulturu,*
 - *da obezbijedi račune za pružene usluge, bez obzira ko snosi plaćanje,*
 - *da ne prima priloge fizičkih lica iznad zakonom dozvoljenog limita,*
 - *da u finansijskom izvještaju, u skladu sa članom 6. ovog zakona, prijavljuje sve priloge veće od 100,00 KM,*

²⁰ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

- *da ne prima zabranjene priloge,*
 - *da uspostavi potpune evidencije o svojim prihodima i rashodima i*
 - *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*
- *da prihode i rashode priznaje u momentu njihovog nastanka, a ne u momentu naplate ili plaćanja,*
 - *da redovno vrši popis (inventuru) imovine i obaveza, u skladu za računovodstvenim propisima, i*
 - *da izvrši usaglašavanje obaveza, a posebno obaveza iz ranijih godina i izvrši odgovarajuće knjiženje u svojim poslovnim knjigama.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Stranka demokratske akcije dostavila je primjedbe na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opći izbori 2010. godine.

Služba za reviziju je razmotrila primjedbe Stranke demokratske akcije, te sve argumentovane primjedbe uvažila i u tom dijelu izmijenila nalaze. Ističemo da je SDA izrazila spremnost da ispoštuje preporuke Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka.

Zahvaljujemo ovlaštenom licu za finansijske izvještaje i zaposlenim u Centrali Stranke demokratske akcije za dobru i korektnu saradnju tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Mr. Hasida Gušić – šefica Službe za reviziju

Nevenko Andan – revizor

Sanja Čabrilo – revizorica

Anela Burdžović-Kapić – pomoćnica revizorice